

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Teie 04.06.2020

Eesti Vesinikutehnoloogiate Ühing
ain.laidoja@h2est.ee

Meie 02.07.2020 nr 1.15-5/2020/3766-2

Vastus pöördumisele

Austatud Ain Laidoja

Täname pöördumise eest!

Eestis vesiniku kasutusvõimaluste (sh transpordisektoris) välja selgitamiseks viime koostöös Riigikantselei ja Keskkonnaministeeriumiga läbi uuringu, mille läbiviija hange toimub sel sügisel. Uuring annab tervikliku ülevaate Eestis vesiniku tootmise ja kasutuse võimalustest, kaardistab ära võimalused, kitsaskohad ja ohud ning nn strateegilised läbilöögisuunad tulevikuks.

Näeme, et vesinik energiakandjana omab võimalikku potentsiaali 2030+ kliimapoliitika eesmärkide täitmisel ning seetõttu mõistame, et eelnevate tegevustega tuleks alustada juba käesoleva kümnendi alguses. Tellitav uuring loob Eestis vesiniku tootmise ja kasutusele võtmisest tervikkäsitluse, hinnates vesiniku tootmise ja kasutamise potentsiaali Eestis, kaardistades ära võimalused, kitsaskohad ja ohud ning niinimetatud strateegilised läbilöögisuunad tulevikuks sh tuues välja ja hinnates potentsiaalseid ärimudeleid. Eesmärgi täitmisel lähtutakse Eesti ning EL tasandil kokku lepitud eesmärkidest ja tehnilistest ning majanduslikust mõtekusest. Analüüsitakse ka riigipoolse toetuse vajalikkust ning võimalikke toetusmeetmeid (sh maht, ulatus, regulatsioonid) ning vesiniku kasutuselevõtu sotsiaalmajanduslikke mõjusid. Samuti annab uuring aimduse, kuidas tulevikus on võimalik kasutada vesinikku transpordisektoris, sh raudteel.

Lisaks uuringule soovime lähitulevikus pilootprojekti raames läbi testida Eesti oludes vesiniku tervikahela alustades tootmisest ja lõpetades lõpptarbimisega. Selleks töötame selle aasta jooksul välja pilootprojekti meetme, milles hangime turuosaliselt ideekonkursi korras projektikirjeldusi, kus on tehniliselt kirjeldatud vesiniku tervikahel, mis sobitub Eesti konteksti. Parim pilootprojekt valitakse välja vastavalt hindamiskriteeriumitele.

Piloot peaks valmis saama hiljemalt 2024. aastal, millega projekti edukuse korral katsetame Eesti oludes vesiniku tervikahelat, alustades tootmisest ja lõpetades lõpptarbimisega.

Samas ei pruugi kõnealune pilootprojekt toimuda raudteel: see valitakse välja objektiivsete kriteeriumide alusel, mille jaoks olulise osa infost saame uuringust. Kas piloot saab olema vesinikrong, -praam, -buss või midagi muud, ei ole hetkel paigas, see sõltub selle teostatavusest, perspektiivikusest jm näitajatest.

Valitsusel puuduvad vesinikrongi kasutamise kohta ametlikud otsused, kuid põhimõtteline raudtee rohelisematele kütustele viimise suund on arutelude käigus võetud. Tallinn-Viljandi raudteeliin sobiks kõige tõenäolisemalt pilootlõiguks, kus vesinikku raudteel katsetada. See lõik on täiesti elektrifitseerimata ning tegemist on sisuliselt tupikraudteega, kus liiguvad regionaalsed reisirongid (sealjuures on enamik teste maailmas toimunud ka just reisirongidega).

Vesiniku kasutamine transpordisektoris on ka mujal maailmas veel testimisel ning ükski riik pole otsustanud seda suuremahuliselt kasutusele võtta. Vesinik on eelkõige alternatiiv energiasalvestamisele. Sealjuures on aga palju vastamata küsimusi seoses selle ohutusega (eriti tiheasustusalades asuvate käitlemispunktide), kuna see on kokkupuutel õhuga oluliselt süttimisohhtlikum kui maagaas või bensiin.

Raudtesse tehtavate investeeringute mõju on pikaajaline. Enne uue tehnoloogia laiemale kasutusele võtmist, peame olema veendunud nende töökindluses, ohutuses ja tuludes-kuludes. Kuigi vesinikutehnoloogia areneb, jätkub Euroopas siiski pidevalt raudteede täiendav elektrifitseerimine (näiteks projektid: Soomes Ylivieska- Iisalmi; Taanis Roskilde- Holbæki; Norras Trondheim- Stjørdal; Leedus Vilnius- Klaipeda). Transpordi liikuvuse ja arengukava 2021-2035 aruteludel on vesinikku ka vaadeldud kui ühte võimalikku tuleviku energiaallikat.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ahti Kuningas

transpordi asekancler

Johann Peetre

625 6386 Johann.Peetre@mkm.ee